

Anti-pestprotocol

Herzien: februari - juni 2025
Status : vastgesteld augustus 2025
Door: J. Zandee en K. Maas

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 De grens tussen plagen en pesten	4
1.1 Plagen.....	4
1.2 Pesten.....	4
2 Specifiek pestgedrag.....	5
2.1 Verbaal.....	5
2.2 Fysiek.....	5
2.3 Intimidatie.....	5
2.4 Isolatie.....	5
2.5 Stelen of vernielen van bezittingen	5
2.6 Digitaal pesten	5
3 Partijen bij het pestprobleem.....	6
3.1 De gepeste leerling	6
3.2 De pester	6
3.3 De meelopers en de zwijgende middengroep.....	6
3.4 Onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel	6
3.5 Mentor Rol beschrijven	7
3.6 Anti-pestcoördinator Rol beschrijven	7
3.7 De ouder(s)/verzorger(s)	7
4 Preventieve aanpak	8
5 Curatieve aanpak.....	9
5.1 Stappenplan na melding van pesten.....	9
5.2 Maatregelen	10
6 Wat als er sprake is van discriminatie in de schoolsituatie?.....	11
6.1 De Essentie van Discriminatie in het Onderwijs	11
6.2 Valkuil	11
6.3 Beleid en Procedures	12
6.4 Praktische Maatregelen en Interventies	13
6.5 Afspraken hoe om te gaan met Diversiteit en Inclusie	13
6.6 Samenvattend	14
7 Bijlage I Stappenplan Anti-pestprotocol	15
Bijlage II Vragenlijst klas	16
Bijlage III Interventie School-Wide Positive Behavior Support	20
Bijlage IV No Blame methode	21
Bijlage V Extra informatie	23
Bijlage VI House of Students, afspraken en richtlijnen	24

Voorwoord

Wij willen de leerlingen op het MollerJuvenaat een intellectuele en uitdagende leeromgeving bieden waarin zij hun ambities waar kunnen maken. Elk kind mag zijn eigen identiteit ontwikkelen en uitdragen. Het handelen van de medewerkers is erop gericht de leerlingen optimaal te begeleiden bij het benutten van hun capaciteiten. We willen de leerlingen de ondersteuning bieden die nodig is om het onderwijsleerproces zo goed mogelijk te laten verlopen. Het creëren van een veilig pedagogisch klimaat is daarbij essentieel.

Waarden die bijdragen aan dit klimaat, zijn respectvol samenleven en samenwerken. In het verlengde van de opvoeding door de ouder(s)/verzorger(s) willen we leerlingen een set van waarden overdragen waaronder respect hebben voor elkaar en voor elkaars mening. We willen de leerlingen meegeven dat een respectvolle samenleving een voorwaarde is voor een veilige en kansrijke maatschappij.

Pesten is dan ook in strijd met onze uitgangspunten en dus onacceptabel.

Het anti-pestprotocol is geschreven voor leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers van de school. Het geeft het beleid van onze school weer ten aanzien van pesten. Het is onderdeel van het Schoolveiligheidsbeleid. Het anti-pestprotocol van de school volgt de 'Regeling ten aanzien van seksuele intimidatie, agressie en geweld (waaronder pesten en discriminatie) en de klachtenregeling van OMO.

Discriminatie wordt in dit document als integraal deel van het anti-pestbeleid meegenomen. Op het moment dat er sprake is van discriminatie zijn er veel mogelijke aanpakken (ook in het voorkomen ervan). Wanneer er sprake is van discriminatie worden dezelfde stappen gevolgd als beschreven bij het aanpakken van pesten.

Het hoofddoel van het protocol is het voorkomen en bestrijden van pesten op onze school. Daarnaast heeft het een informatieve en verwijzende functie. Het beschrijft wat we onder pesten verstaan, hoe pesten voorkomen kan worden en geeft een structurele aanpak bij pesten aan.

Wij behouden ons het recht voor in individuele gevallen af te wijken van het protocol.

1 De grens tussen plagen en pesten

Er is een verschil tussen pesten en plagen. Plagen is leuk, pesten niet. Pesten is beschadigend en levert verliezers op; plagen is groeibevorderend en zorgt ervoor dat iedereen wint. Maar de grens is niet altijd eenduidig te trekken.

1.1 Plagen

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen duurt niet lang, is onregelmatig en gebeurt vaak spontaan. Erg belangrijk is dat bij plagen leerlingen gelijk zijn aan elkaar; er is geen machtsverhouding. Het plagen is onschuldig en nodigt uit tot een reactie van een zelfde soort. Het gaat om spel; de rollen liggen niet vast, de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Plagen is niet systematisch en heeft geen nadelige gevolgen voor de betrokkenen.

1.2 Pesten

Het specifieke van pesten is gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter van bepaald gedrag. We spreken van pestgedrag als het regelmatig gebeurt, waardoor de leerling zich niet langer veilig voelt in de school. Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen. De gepeste is niet meer in staat voor zichzelf op te komen en ondervindt duidelijk nadelige gevolgen zoals eenzaamheid, wantrouwen, ongelijkheid, verdriet, onzekerheid, pijn en angst.

Wij hanteren de regel dat diegene die het ondergaat in samenspraak met de mentor en de anti-pestcoördinator bepaalt of het vertoonde gedrag plagen of pesten is.

2 Specifiek pestgedrag

2.1 *Verbaal*

Onder verbaal pesten verstaan we o.a. schelden, dreigen, belachelijk maken, uitlachen of een bijnaam geven op basis van lichaamskenmerken, (etnische) afkomst, geloof, seksuele voorkeur, gender.

2.2 *Fysiek*

Onder fysiek pesten verstaan we o.a. duwen, trekken, schoppen, slaan, krabben, bijten, spugen, laten struikelen, haren trekken.

2.3 *Intimidatie*

Onder intimidatie verstaan we o.a. seksuele intimidatie, een leerling achterna blijven lopen of ergens opwachten, iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten, bedreigen, dwingen om bezit af te geven of geld of andere zaken mee naar school te nemen.

2.4 *Isolatie*

Onder isolatie verstaan we o.a. uitsluiten door een klasgenoot voortdurend duidelijk te maken dat hij/zij niet gewenst is, negeren.

2.5 *Stelen of vernielen van bezittingen*

Onder stelen of vernielen van bezittingen verstaan we o.a. afpakken, beschadigen en kapotmaken van spullen.

2.6 *Digitaal pesten*

Onder digitaal pesten verstaan we alle vormen van intimidatie via sociale media.

Voorbeelden zijn: ongewenste berichten versturen, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, en het versturen van een e-mailbom.

3 Partijen bij het pestprobleem

In het geval van pesten is er altijd sprake van de betrokkenheid van meerdere partijen. De betrokken partijen zijn: de gepeste leerling(en), de pester(s), de zwijgende middengroep, de meelopers, de overige leerlingen, het onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel en de ouder(s)/verzorger(s) van pester(s) en van degene(n) die het ondergaat(-gaan). Om pesten aan te pakken is het van belang dat alle partijen betrokken zijn bij het uitvoeren van het beleid. Op onze school streven we ernaar dat pesten zowel preventief als curatief aangepakt wordt.

3.1 De gepeste leerling

Elke leerling loopt het risico om gepest te worden. Voor sommige leerlingen is deze kans groter. Dit kan komen door het gedrag van de leerling, uiterlijke kenmerken, de beleving en uiting van het gevoel of doordat de gepeste leerling andere interesses heeft dan zijn/haar leeftijdgenoten. Slachtoffers kenmerken zich door bijvoorbeeld angstig, onzeker, agressief gedrag en/of een negatief zelfbeeld.

Vaak is er sprake van een vicieuze cirkel: voortdurende pesterijen verlagen het zelfvertrouwen van het slachtoffer, waardoor deze zich niet kan verweren, hetgeen de pester aanmoedigt door te gaan. Voorbeelden van signalen in het gedrag van leerlingen die gepest worden zijn; kwetsbaar zijn, ongelukkig ogen, huilerig zijn, vluchtgedrag vertonen, vaak de schuld krijgen, vaak volwassenen opzoeken.

3.2 De pester

Leerlingen die pesten zijn in de meeste gevallen (fysiek) de sterksten van de groep. Ze reageren vaak agressiever en eerder met geweld. Ze zijn overheersend ten opzichte van de leerling die gepest wordt en zijn erg aanwezig in de groep. Ze zijn vaak impulsief en hebben een sterke behoefte om anderen te domineren. Pesters reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Ze lijken populair te zijn in een klas maar dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven.

Een ander kenmerk van pesters is dat ze zich vaak niet schuldig voelen. Er zijn verschillende strategieën die pesters kunnen gebruiken om zich niet schuldig te voelen. Zo kunnen ze het slachtoffer zien als iemand die er om vraagt om gepest te worden, of hun acties en de gevolgen ervan bagatelliseren. Ze kunnen zich slechts gering inleven in de rol van het slachtoffer.

Pesters krijgen op de lange termijn vaak last van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht.

Pesters handelen vaak vanuit eigen onzekerheid en hun behoefte dit te verbloemen. Vaak spelen er thuis of in de omgeving zaken mee, waardoor zij zich afreageren op anderen. Soms pesten de leerlingen omdat zij in het verleden zelf slachtoffer van pesten zijn geweest.

3.3 De meelopers en de zwijgende middengroep

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij pesten in de actieve rol van pester. Sommigen behouden enige afstand (de zwijgende middengroep) en sommige andere leerlingen doen, uit angst of uit berekening, mee. Dit zijn de zogeheten meelopers.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Het kan zijn dat meelopers het pestgedrag interessant vinden en denken daardoor op de populariteit van de pester in kwestie mee te liften.

De zwijgende groep versterkt vaak het succes van de pester door op een afstandje toe te kijken, niet te reageren en te lachen om wat er gebeurt. Doordat deze zwijgende middengroep de gepeste leerling niet steunt en de pester niet probeert te stoppen, kan een pester zijn of haar gang gaan.

3.4 Onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel

Pesten is vaak een goed bewaard groepsgeheim: (bijna) iedere leerling weet dat in de groep wordt gepest, toch durft niemand het aan de docent of ouder(s) te vertellen. Vaak weten de medewerkers dan ook niet dat er in de groep wordt gepest. Het is een taak van de medewerkers van onze school om alert te zijn op pestgevallen. Daarnaast fungeren zij als een voorbeeld wanneer het gaat om het respectvol

met elkaar omgaan. Hiermee zorgen zij mede voor het creëren van een veilige sfeer en het naleven van de schoolregels.

3.5 *Mentor*

De mentor is het eerste aanspreekpunt van de leerling. De mentor zorgt voor een veilig klimaat in de klas. In het begin van het schooljaar zal de mentor in de lessen met de leerlingen gesprekken voeren over het welzijn. Tevens voert de mentor het preventieve programma uit met de mentorklas. Bij vermoedens van pesten, zal de mentor met collega's in gesprek gaan om een goed beeld van het klimaat in de klas te krijgen. De mentor zal door middel van gesprekken met docenten en leerlingen moeten achterhalen wie er gepest wordt, wie de pester is en wie de meelopers en zwijgende middengroep zijn. De mentor zal bij het signaleren van pesten de ouder(s)/verzorger(s) van de gepeste en de pester(s), docenten en anti-pestcoördinator inlichten.

3.6 *Anti-pestcoördinator*

De anti-pestcoördinator heeft als taak het in kaart brengen van de door de mentor gemelde leerlingen die gepest worden/werden. Leerlingen kunnen ook bij de anti-pestcoördinator aangeven dat ze gepest worden, als ze dit liever niet met de mentor bespreken. Tevens zorgt de anti-pestcoördinator voor het preventieve programma en het ondersteunen van de mentoren bij pestgevallen. Daarnaast kan de anti-pestcoördinator, zo nodig in overleg met de mentor, curatieve programma's inzetten en waar nodig het gesprek voeren met ouder(s)/verzorger(s) van gepeste leerling(en) en pester(s). Wanneer het pestprobleem de deskundigheid van de mentor overstijgt, neemt de anti-pestcoördinator de afhandeling van de mentor over.

3.7 *De ouder(s)/verzorger(s)*

Wanneer leerlingen worden gepest, durven ze dit vaak niet aan hun ouder(s)/verzorger(s) te vertellen. Ze kunnen bang zijn dat hun ouder(s)/verzorger(s) naar school gaan, het aan de mentor vertellen en dat het hierdoor alleen maar erger wordt. Ze schamen zich er vaak voor dat hen dit overkomt. Soms denken ze dat ze het gedrag van de pester zelf hebben uitgelokt en het dus verdienen gepest te worden. Het valt voor de ouder(s)/verzorger(s) dan ook niet mee om bij dit alles de signalen op te pikken die horen bij het gepest worden. Indien ouder(s)/verzorger(s) deze signalen opvangen gaat de school ervan uit dat ouder(s)/verzorger(s) dit melden bij de mentor. De ouder(s)/verzorger(s) van zowel de pester als de gepeste leerling en de school werken samen om het pestprobleem aan te pakken.

4 Preventieve aanpak

Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Er wordt expliciet besproken wat de school onder pesten verstaat en hoe daarmee wordt omgegaan. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Er wordt duidelijk gesteld, dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

Dit anti-pestprotocol is terug te vinden op de schoolsite.

Voorbeeldgedrag

Voorbeeldgedrag is erg belangrijk. De medewerkers in onze school fungeren als een voorbeeld als het gaat om het respectvol met elkaar omgaan. Het zijn dan ook de medewerkers die mede zorgen voor het creëren van een veilige sfeer en het naleven van de schoolregels.

5 Curatieve aanpak

Wie gepest of gediscrimineerd wordt, kan dat bij iedere medewerker van de school melden. Deze zal altijd de mentor en de anti-pestcoördinator inlichten. Aan de leerling die het pesten meldt wordt verteld dat de eerste vervolgstap het op de hoogte brengen van de mentor is. De mentor zal met de leerling in gesprek gaan.

Indien iemand pestgedrag signaleert dient de mentor van de betreffende leerlingen op de hoogte te worden gebracht. De mentor besteedt expliciet aandacht aan het pestgedrag. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de zwijgende middengroep benoemd. De mentor brengt de anti-pestcoördinator op de hoogte van het verloop van de melding. Samen bepalen zij de vervolgstappen.

Als er leerlingen uit meerdere klassen bij betrokken zijn, worden alle mentoren en de anti-pestcoördinator op de hoogte gebracht.

De anti-pestcoördinator volgt vervolgens het onderstaande stappenplan.

Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingdossier in Magister van zowel de pester als het slachtoffer.

5.1 Stappenplan na melding van pesten

Mentor(en)

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart en licht in overleg met de leerlingen de ouder(s)/verzorger(s) in. De anti-pestcoördinator, leerlingcoördinator en de afdelingsleider worden ook op de hoogte gebracht.
2. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen de leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. (Strategie: No Blame, bijlage IV).
3. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject voor het geval het pesten zich herhaalt en maakt een vervolgafpraak voor een evaluatie.
4. Als het pesten in klassenverband plaatsvindt, praat de mentor met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
5. De mentor licht de vakdocenten in over het pestgedrag om de aanpak van het pesten effectiever te laten verlopen.
6. De mentor bewaakt samen met de vakdocenten de voortgang en zorgt voor verslaglegging in het leerlingvolgsysteem.
7. De mentor neemt direct contact op met de anti-pestcoördinator, de leerlingcoördinator en de afdelingsleider indien:
 - het probleem zich herhaalt;
 - er sprake is van ernstige gevallen zoals: afpersing, bedreiging, diefstal, fysiek geweld, seksuele intimidatie, grove pesterijen, valse beschuldigingen.

De anti-pestcoördinator

1. De anti-pestcoördinator adviseert de mentor(en).
2. De anti-pestcoördinator neemt een deel van de rol van de mentor over bij herhaling van het pestgedrag, wanneer het pesten het klassenverband overstijgt en wanneer de problematiek de deskundigheid van de mentor overstijgt..
3. De anti-pestcoördinator heeft zo nodig een gesprek met de gepeste leerling en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
4. De anti-pestcoördinator adviseert zo nodig, zowel aan de pester als aan de gepeste leerling, hulp op vrijwillige basis.
5. De anti-pestcoördinator brengt de leerlingcoördinator en afdelingsleider op de hoogte van het voorval.
6. De mentor en anti-pestcoördinator dragen zorg voor een adequate verslaglegging in Magister.

De leerlingcoördinator en/of afdelingsleider

1. Wanneer de inzet van de mentor en de anti-pestcoördinator onvoldoende resultaat heeft, wordt de leerlingcoördinator betrokken bij de aanpak. Wanneer ook dat onvoldoende resultaat heeft wordt de afdelingsleider bij de aanpak betrokken.
2. Indien de leerlingcoördinator en/of afdelingsleider betrokken raakt neemt hij/zij (nogmaals) contact op met de ouder(s)/verzorger(s) en bespreekt met hen het vervolgtraject. Indien het vervolgtraject bestaat uit bespreking in het ondersteuningsteam, dan dienen de bestaande richtlijnen voor deze besprekingen te worden gevolgd. De leerlingcoördinator en/of afdelingsleider wordt hierin bijgestaan door de mentor en de anti-pestcoördinator.
3. De leerlingcoördinator en/of afdelingsleider bespreekt de mogelijkheden tot ondersteuning met de ouder(s)/verzorger(s).
4. De leerlingcoördinator en/of afdelingsleider koppelt alle informatie weer terug naar de mentor en deze meldt indien wenselijk geacht de leerling(en) aan bij het ondersteuningsteam.
5. De leerlingcoördinator en/of afdelingsleider neemt herhaalde en/of ernstige gevallen op in de incidentenregistratie in het Magister.
6. De mentor en anti-pestcoördinator dragen zorg voor een adequate verslaglegging in Magister.

5.2 Maatregelen

Bij pestgedrag wordt in overleg met de anti-pestcoördinator en mentor door de leerlingcoördinator, naar een passende strafmaatregel en/of een ondersteuningstraject gezocht. Indien de strafmaatregel daarom vraagt wordt de afdelingsleider om akkoord gevraagd. In ernstige gevallen behoudt de school zich het recht voor om over te gaan tot schorsing.

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het pestgedrag, liggen er geen perspectieven meer tot verandering.

Indien de school in zo'n situatie geen verantwoordelijkheid meer kan nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen, kan de directeur overgaan tot verwijdering. Hierbij heeft de afdelingsleider de regie.

6 Wat als er sprake is van discriminatie in de schoolsituatie?

Discriminatie is een hardnekkig probleem dat helaas ook in scholen voorkomt. Het gaat hierbij niet alleen om de directe, zichtbare vormen van discriminatie, maar ook om subtiele en systemische vormen (discriminatie die geworteld is in de structuren, processen en beleidslijnen van de organisatie en die systematisch nadelige gevolgen heeft voor bepaalde groepen). Scholen hebben de verantwoordelijkheid en de mogelijkheid om een inclusieve en rechtvaardige leeromgeving te creëren. Een inclusieve en rechtvaardige leeromgeving in een school omvat een cultuur waarin alle leerlingen zich welkom, gewaardeerd en gesteund voelen, ongeacht hun achtergrond, vaardigheden of behoeften. Het betekent dat het onderwijs wordt aangepast aan de leerling, in plaats van andersom. Inclusief onderwijs streeft ernaar dat alle leerlingen gelijke kansen hebben om te leren en zich te ontwikkelen, met respect voor hun diversiteit. In dit hoofdstuk worden strategieën en maatregelen besproken om discriminatie in de schoolsituatie te voorkomen en aan te pakken.

6.1 De Essentie van Discriminatie in het Onderwijs

Discriminatie in het onderwijs kan vele vormen aannemen, van expliciete uitsluiting en vooroordelen tot onbewuste vooroordelen die mensen met zich meedragen en ongelijke behandeling. Het heeft een negatieve invloed op het welzijn en de prestaties van leerlingen en medewerkers. Discriminatie kan gebaseerd zijn op ras, etniciteit, geslacht, religie, seksuele geaardheid, of andere kenmerken. Het is cruciaal om deze problemen aan te pakken.

Educatie voor medewerkers is nodig. Het is belangrijk dat medewerkers zich bewust zijn van hun eigen vooroordelen en de impact van discriminatie. Regelmatige trainingen en workshops kunnen helpen bij het herkennen en aanpakken van zowel bewuste als onbewuste discriminatie.

Diversiteit en Inclusie zijn begrippen die in het curriculum een vast plek krijgen. Goed omgaan met diversiteit en inclusie helpt om de ander te accepteren. Ze krijgen o.a. in het curriculum van Burgerschap een plek. Het actief aanbieden van de thema's diversiteit en inclusie in lessen helpt leerlingen om verschillende manieren van zijn van mensen te begrijpen en respecteren.

6.2 Valkuil

Gediscrimineerd worden is net als roken: het tast de gezondheid ernstig aan. Discriminatie voorkomen is daarom essentieel. Het past ook goed in het curriculum 'burgerschap'. Echter, welke aanpakken en methoden zijn hiervoor effectief?

Het is niet aan te raden om methoden te gebruiken die inzetten op bewustwording van eigen onbewuste vooroordelen en stereotypen.

Een bekende werkwijze is om leerlingen proberen bewust te maken van hun eigen stereotypen en vooroordelen. Onderzoek onder volwassenen laat zien dat confrontatie met de eigen vooroordelen en stereotypen er onder sommige condities toe kan leiden dat zij bewustwording ervaren en daarna beter hun best gaan doen om hun vooroordelen onder controle te krijgen. Niet iedereen kan dit altijd even goed.

Belangrijker, deze aanpak waarbij zelfcontrole is vereist, werkt bij kinderen en pubers waarschijnlijk niet. Het lijkt erop dat hun hersenen nog niet goed in staat zijn om zelfcontrole uit te oefenen. Het onderdrukken van impulsen is voor kinderen en pubers nog erg lastig.

Kinderen en pubers kunnen dus wel bewust worden gemaakt van het gegeven dat ook zij onbewuste vooroordelen hebben, maar ze kunnen daar vervolgens niets mee. Dit type methoden zijn dus niet raadzaam om in te zetten.

In veel methoden wordt ingezet op het benoemen van stereotypen en deze vervolgens dan weerleggen. Echter, als je stereotiepe beelden benoemt ('alle moslims zijn...' of 'alle homo's doen...') leidt dit tot versterking van (onbewuste) stereotiepe beelden, óók als je daarbij uitlegt dat deze stereotypen niet kloppen. Want als er een stereotype wordt genoemd, wordt deze automatisch actief in je brein. Als je vervolgens vertelt dat je zo niet moet denken, dan lukt dat vaak niet goed ('denk niet aan een roze olifant').

Een discussie of debat kunnen slecht werken, omdat gevraagd wordt naar scherpe meningen. Er kunnen dan ook allerlei negatieve meningen over minderheids- groepen zoals vluchtelingen, mensen met een donkere huidskleur, moslims, homo- en biseksuelen of transgender personen worden gedeeld. Als leerlingen horen dat hun medeleerlingen discriminatie goedkeuren of zichzelf discriminerend uitlaten,

dan beïnvloedt dat de mening van die andere leerlingen. Leerlingen die eerder neutraal of positief waren over minderheidsgroepen kunnen door het horen van de negatieve uitspraken van een van hun medeleerlingen deze negatieve houding gaan overnemen (mensen discrimineren namelijk met name omdat ze denken dat anderen dat ook doen!). Een goed alternatief voor een discussie is een dialoog waarin het niet zo zeer gaat over meningen maar over persoonlijke ervaringen en leerlingen worden gestimuleerd om zichzelf in te leven in elkaar.

Het is raadzaam om methoden in te zetten die gebruik maken van een of meerdere van de volgende principes

Inleving in 'de ander'

Wat goed kan werken zijn methoden die kinderen of jongeren leren om zich in te leven in iemand die 'anders' is dan zichzelf; bijvoorbeeld wat betreft afkomst, huidskleur, religie, seksuele voorkeur of genderidentiteit. Inleven in en empathie voor iemand over wie je mogelijk eerder vooroordelen had, vermindert deze vooroordelen.

Het goede voorbeeld

Een andere aanpak die kan werken al vanaf jonge leeftijd, zijn methoden waarin leerlingen een vriendschap zien tussen twee personen die van elkaar verschillen. Bijvoorbeeld een boek, film of theaterstuk over twee vrienden die een andere religie en andere achtergrond hebben maar samen veel lol maken. Het kan ook gaan om methoden met gastsprekers voor de klas. Een bekend voorbeeld is de methode van Said en Lody; een joodse rabbijn en een jongerenwerker die moslim is en van Marokkaanse afkomst, die samen in de klas komen vertellen over goed met elkaar omgaan.

Denkbeeldig contact

Leerlingen krijgen voorbeelden van iemand die ze bijvoorbeeld kunnen tegenkomen in de trein die 'anders' is en stellen zich dan voor daar een leuk gesprek mee hebben. Let op: denkbeeldig contact werkt alleen als kinderen en jongeren nog niet een goed beeld hebben van de groep waarmee het denkbeeldig contact wordt gemaakt.

Het is dus niet geschikt voor scholen die al divers zijn maar juist wel voor scholen waar leerlingen weinig anderen kennen met een andere achtergrond dan zichzelf.

6.3 Beleid en Procedures

Antidiscriminatiebeleid

Een goede aanpak van het tegen gaan of voorkomen van discriminatie (zie bijlagen III, IV en V) is essentieel. De aanpak bij melding van discriminatie is gelijk aan die van pesten. Wie gediscrimineerd (of gepest wordt) kan dat bij iedere medewerker van de school melden. Deze zal altijd de mentor en de anti-pestcoördinator inlichten.

Inclusieve Schoolcultuur

Een inclusieve schoolcultuur bevorderen we door expliciete waarden en normen vast te stellen die gelijkheid en respect benadrukken. Wij betrekken de leerlingen, medewerkers en ouders bij de ontwikkeling en implementatie van deze waarden.

Monitoring en Evaluatie

We verzamelen data en analyseren die. Het systematisch verzamelen en analyseren van data helpt ons om patronen van discriminatie te identificeren. Dit kan anonieme enquêtes omvatten waarin leerlingen hun ervaringen met discriminatie kunnen delen.

Evaluatie van Beleidsmaatregelen

Elke twee jaren evalueren wij de effectiviteit van ons antidiscriminatiebeleid. Dit helpt bij het aanpassen en verbeteren van strategieën om discriminatie aan te pakken.

6.4 Praktische Maatregelen en Interventies

We zetten een peer support programma op. Peer support programma's zijn een effectieve manier om een ondersteunende omgeving te creëren. Oudere leerlingen kunnen worden getraind om jongere leerlingen te begeleiden en te ondersteunen, wat kan helpen bij het opbouwen van een inclusieve schoolgemeenschap.

Mentorschap

In een beperkt aantal gevallen (waarbij de meer reguliere aanpak tekort schiet) is een mentorshipprogramma, waarbij leerlingen worden gekoppeld aan volwassenen binnen of buiten de school,

helpend. Het biedt persoonlijke ondersteuning en het helpt het ontwikkelen van een gevoel van verbondenheid.

Interventie bij Incidenten

Het is cruciaal dat we snel en adequaat reageren op meldingen van discriminatie. Dit omvat het bieden van steun aan slachtoffers en het nemen van passende maatregelen tegen daders.

Herstelgerichte Praktijken

In plaats van alleen te focussen op straf, kunnen herstelgerichte praktijken worden gebruikt om de schade te herstellen en het gedrag van de dader te veranderen. Dit kan bijvoorbeeld door middel van bemiddeling en dialoog.

Ondersteuning voor Betrokkenen

Het bieden van counseling en psychologische ondersteuning aan zowel slachtoffers als daders van discriminatie is belangrijk. Dit kan hen helpen om te gaan met de emotionele gevolgen van discriminatie en gedragsverandering te bevorderen. Als school kunnen we dit in beperkte mate zelf aanbieden.

Ondersteuning voor Ouders

Ouders spelen een cruciale rol in het leven van leerlingen. Wij betrekken ouders bij anti-discriminatie-initiatieven en ondersteunen hen bij het bevorderen van inclusieve waarden thuis.

Leerlingen Betrekken

Met onze leerlingenraad en de voor het thema relevante commissies zijn we doorlopend in gesprek over diversiteit en inclusie. Samen kijken we hoe onze leerlingen het beste bij de besluitvorming betrokken kunnen worden. Onze leerlingen hebben een stem in het creëren van een rechtvaardige schoolomgeving.

Workshops en Trainingen voor Leerlingen

Het aanbieden van workshops en trainingen aan leerlingen over onderwerpen zoals diversiteit, inclusie en anti-discriminatie kan hun bewustzijn en begrip vergroten.

6.5 Afspraken hoe om te gaan met diversiteit en inclusie

We hanteren vier belangrijke spelregels voor het omgaan met diversiteit en inclusie voor medewerkers en leerlingen:

1. Elk lid van de MollerJuvenaat-gemeenschap, van leerling tot medewerker, is verantwoordelijk voor het bevorderen van een inclusieve en respectvolle omgang.
2. Erkennen en waarderen van verschillen
Je erkent en waardeert actief verschillende culturen, achtergronden, perspectieven en ervaringen. Je stimuleert daarmee een cultuur waarin diversiteit wordt gezien als een verrijking.
3. Inclusieve communicatie en interactie
Je communiceert en handelt op een inclusieve wijze, waarbij jouw taalgebruik mensen laat voelen dat ze erbij horen. Je bent open in je communicatie en vindt het vanzelfsprekend dat verschillende stemmen en meningen worden gehoord en gewaardeerd.
4. Gelijke kansen
Jouw gedrag helpt dat de ander betrokken kan zijn en mede daardoor goed kan presteren.

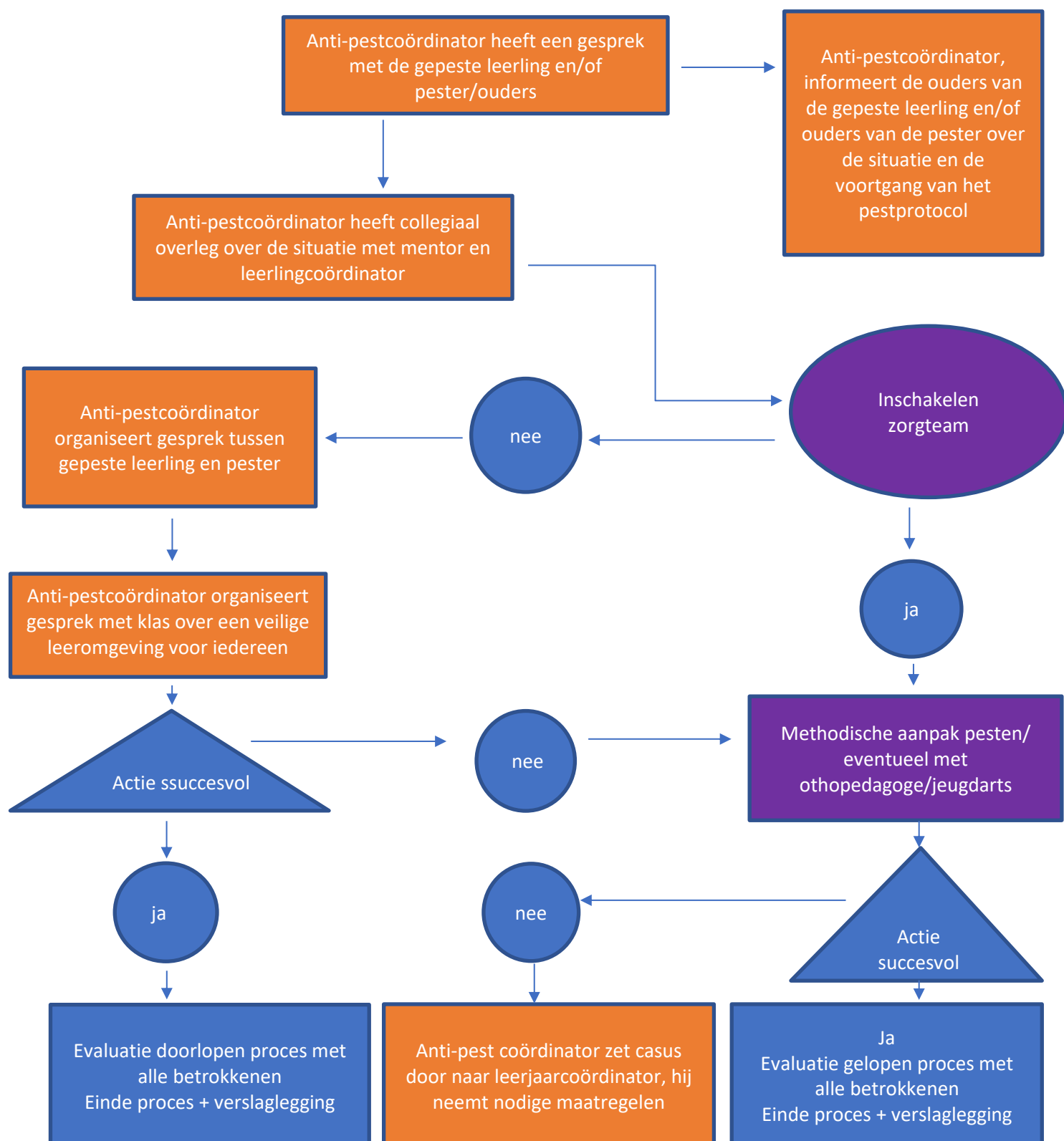
6.6 samenvattend

Het voorkomen van pesten, waaronder discriminatie, in onze school is een doorlopend proces dat inzet en toewijding van alle leden van de MollerJuvenaat-gemeenschap vereist. Door bewustwording te vergroten, duidelijke beleidsmaatregelen te implementeren, en praktische interventies uit te voeren, kunnen we een inclusieve en rechtvaardige leeromgeving creëren. Het is van cruciaal belang dat we proactief zijn in de benadering en blijven evalueren en aanpassen om een veilige en ondersteunende omgeving voor alle leerlingen en medewerkers te waarborgen.

7 Bijlagen

Bijlage I Schema stappenplan Anti-pestprotocol

Melding komt binnen (dat kan bij elke medewerker of leerling zijn) en wordt doorgegeven aan de mentor. Mentor pakt pesten op en handelt het incident af. Wanneer de problematiek de deskundigheid van de mentor overstijgt, neemt de anti-pestcoördinator de afwikkeling van het voorval over.

Bijlage II Vragenlijst klas

Vragen mbt ervaringen met pesten

Heb je de afgelopen drie maanden pestgedrag gezien of ervaren op school/werk?

- Ja, ik heb pesten gezien.
- Ja, ik ben zelf gepest.
- Nee, ik heb geen pestgedrag ervaren of gezien.

Als je gepest hebt zien worden of bent gepest, hoe vaak komt dit voor?

- Dagelijks
- Wekelijks
- Maandelijks
- Minder dan één keer per maand

Waar gebeurt het pestgedrag meestal? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- In de klas
- Op de speelplaats/schoolplein
- Tijdens de lunchpauze
- In de gang
- Online/social media
- Andere locatie: vul in (_____)

Wat voor soort pestgedrag heb je gezien of ervaren? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Schelden of verbaal geweld
- Fysiek geweld (bijvoorbeeld duwen, slaan)
- Uitsluiting of negeren
- Pesten via social media of berichten (cyberpesten)
- Roddelen of verspreiden van leugens
- Intimidatie of dreigementen
- Belachelijk maken om uiterlijk, kleding of achtergrond
- Ander gedrag: vul in (_____)

De betrokkenen bij pestgedrag

Tip: besef dat pesten een groepsproces is en alleen kan stoppen als het aangepakt wordt met de hele klas.

Wie zijn meestal de daders van het pestgedrag dat je hebt gezien of ervaren? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Klasgenoten/collega's
- Vriendengroep
- Leerkracht/leidinggevende
- Oudere leerlingen/teamleden
- Andere personen: vul in (_____)

Hoe reageren omstanders wanneer iemand gepest wordt? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ze doen niets en kijken toe.
- Ze lachen of moedigen het pesten aan.
- Ze proberen te helpen of in te grijpen.
- Ze rapporteren het aan een leerkracht/leidinggevende.
- Andere reactie: vul in (_____)

Heb je zelf weleens iemand geholpen die gepest werd?

- Ja, ik heb iemand geholpen.
- Nee, ik heb niet geholpen.
- Ik wist niet wat ik moest doen.

Denk je dat pesten serieus wordt genomen door leerkrachten/leidinggevenden?

- Ja, altijd
- Ja, meestal wel
- Soms
- Nee, bijna nooit
- Nee, nooit

Online pesten (cyberpesten)

Heb je de afgelopen drie maanden online pesten gezien of ervaren (bijvoorbeeld via social media, WhatsApp, e-mail, enz.)?

- Ja, ik heb het gezien.
- Ja, ik ben zelf gepest.
- Nee, ik heb geen online pesten gezien of ervaren.

Waar vond het online pesten plaats? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Social media (bijv. Instagram, Snapchat, Facebook)
- Groepsapps (bijv. WhatsApp, Telegram)
- Gamingplatforms (bijv. Discord, Xbox Live)
- E-mail
- Andere online platforms: vul in (_____)

Wat voor soort online pesten heb je ervaren of gezien? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Beledigende berichten of haatdragende taal
- Het verspreiden van privé-informatie of roddels
- Uitsluiting uit online groepen of chats
- Cyberstalking of constante berichten
- Het belachelijk maken van iemand in openbare posts
- Andere vormen: vul in (_____)

Gevolgen van pesten

Als je gepest bent, hoe heeft dit jou beïnvloed? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik voelde me angstig of bang.
- Mijn schoolprestaties zijn verslechterd.
- Ik heb me teruggetrokken van vrienden.
- Ik wilde niet meer naar school gaan.
- Het heeft mijn zelfvertrouwen aangetast.
- Anders: vul in (_____)

Als je pesten hebt gezien, hoe voel jij je daarover?

- Het maakt me boos.
- Ik voel me machteloos.
- Het raakt me persoonlijk.
- Ik voel me verantwoordelijk om iets te doen.
- Ik weet niet wat ik moet doen.
- Anders: vul in (_____)

Interventies en oplossingen

Weet je aan wie je pestgedrag kunt melden op school?

- Ja
- Nee

Heb je eerder melding gemaakt van pestgedrag?

- Ja
- Nee
- Ik heb het overwogen, maar heb het niet gedaan.

Hoe zou volgens jou pestgedrag het beste kunnen worden aangepakt? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Strengere straffen voor de pesters
- Meer gesprekken tussen leerlingen/medewerkers en leerkrachten/leidinggevenden
- Regelmatige trainingen/workshops over pesten en weerbaarheid
- Groepsgesprekken over respectvol gedrag
- Anoniem melden van pestgedrag mogelijk maken
- Andere oplossing: vul in (_____)

Heb je nog suggesties of ideeën om pesten binnen onze school/organisatie te voorkomen?

Bedankt voor het invullen van de enquête. Jouw antwoorden helpen ons om een veilige en respectvolle omgeving te creëren.

Deze enquête kan als basis dienen om een goed inzicht te krijgen in de aard en omvang van pestgedrag binnen een school of organisatie. Door het afnemen van deze enquête onder zowel leerlingen, medewerkers als ouders, kan een beter beeld worden gevormd van hoe pesten zich voordoet en welke maatregelen effectief kunnen zijn. De resultaten kunnen vervolgens worden gebruikt om het antipestbeleid verder te verfijnen en gerichte interventies in te zetten.

Bijlage III Interventie School-Wide Positive Behavior Support

School-Wide Positive Behavior Support

Positive Behavior Support (PBS) is een doelmatige, schoolbrede aanpak die zich richt op het versterken van gewenst gedrag en op het voorkomen van probleemgedrag. Het doel is het creëren van een positieve, sociale omgeving, die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt en waarbij sociale veiligheid een belangrijke rol speelt.

PBS is een 'kapstok' waaraan alle schoolinterventies en methoden die met gedrag te maken hebben in een school opgehangen kunnen worden. Dingen die goed werken, worden vastgelegd en geïntegreerd in PBS. Dit zorgt ervoor dat succesvolle dingen niet verloren gaan. Ook wordt er samenwerking gezocht met ouders, jeugdzorg en gemeenten. PBS heeft al in verschillende landen goede resultaten behaald.

Gericht op: Gedragsproblemen, Schoolklimaat, Sociale vaardigheden

Leeftijd: 5 tot en met 17 jaar

Doel: Preventie van problemen, Verminderen problemen

Methode: Gecombineerde aanpak

Locatie: In de school

Uitvoering: Basisvoorziening

Doel: Het doel van SWPBS is het creëren en versterken van een veilig leerklimaat, waarin het leerlingen lukt om zich zo te gedragen dat zijzelf en anderen goed tot leren kunnen komen.

Doelgroep

De uiteindelijke doelgroep zijn alle leerlingen, en daarmee alle klassen, in een school. Het kan gaan om scholen in het Primair Onderwijs (inclusief het Speciaal Basisonderwijs), het Speciaal Onderwijs, het Voortgezet Onderwijs en het Voortgezet Speciaal Onderwijs. De leerlingen zijn dus tussen de 4 en 18 jaar oud. De intermediaire doelgroep zijn alle volwassenen in de school die in contact komen met de leerlingen, dus zowel het onderwijzend als het niet-onderwijzend personeel.

Aanpak

SWPBS is een overkoepelende term voor een systematische en gelaagde gedragsaanpak, die bestaat uit een combinatie van het schoolbreed en preventief toepassen van een set gedrag beïnvloedende technieken, het schoolbreed registreren/signaleren van ongewenst gedrag en het op maat inzetten van meer intensieve activiteiten voor leerlingen die iets extra's nodig hebben om zich goed te ontwikkelen op school.

Toelichting oordeel Erkeningscommissie

De Erkeningscommissie SWPBS (School Wide Positive Behavior Support) beoordeelt of een school of organisatie een programma heeft dat voldoet aan de criteria voor effectieve gedragsinterventies. SWPBS is een raamwerk dat scholen helpt om een positieve leeromgeving te creëren door gewenst gedrag te bevorderen en probleemgedrag te voorkomen.

Meer informatie is te vinden:

<https://www.nji.nl/system/files/2021-04/Uitgebreide-beschrijving-School-Wide-Positive-Behavior-Support.pdf>

Bijlage IV No Blame methode

De No Blame methode is een oplossingsgerichte methode en staat in de traditie van de systeemtheorie en korte termijn therapie van Steve de Shazer.

De oplossingsgerichte methode gaat in tegenstelling tot probleemgeoriënteerde methode ervan uit dat er geen uitgebreide probleemanalyse noodzakelijk is om een probleem op te kunnen lossen. De No Blame methode is dan ook gericht op de mogelijke oplossing van het probleem, het slachtoffer te helpen en het pesten te stoppen.

Het fascinerende van deze methode is dat, ondanks de serieuze problematiek van het pesten, er in aanvang niet gestraft wordt. De aanpak vertrouwt op de kwaliteiten en bekwaamheden van leerlingen goede oplossingen te bedenken en toe te passen.¹

De No Blame aanpak is een makkelijk toe te passen en waardevol instrument om het pestgedrag te laten stoppen en het slachtoffer te helpen. De methode werkt volgens onderstaande 7 stappen met daarbij een korte uitleg.

Voor meer informatie:

<http://robsegers.blogspot.nl/2013/03/stappenplan-no-blame-aanpak-bij-pesten.html>

Stap 1: gesprek met slachtoffer

- informatie vragen over wat er gebeurd is,
- vraag naar beleving, gevoelens van het slachtoffer,
- uitleg over aanpak, nadruk op niet-bestrafende aspect, vraag toestemming,
- stel met het slachtoffer een groep samen bestaande uit pesters, meelopers, vrienden en/of positief ingestelde jongeren,
- bereikbaar blijven voor het slachtoffer.

Stap 2: gesprek met de groep

- bestaat uit pesters, meelopers, vrienden en/of positief ingestelde jongeren,
- slachtoffer is niet aanwezig, dit kan de probleemoplossende aanpak bemoeilijken.
- informatie vragen over wat er gebeurd is.

Stap 3: Het probleem duidelijk maken

- alle betrokkenen zijn aanwezig,
- probleem duidelijk maken aan de hand van het verhaal/het gevoel van het slachtoffer,
- geen details van gebeurtenissen, geen beschuldigingen,
- duidelijk maken dat er een probleem is dat moet worden opgelost.

Stap 4: De verantwoordelijkheid delen

- nadruk leggen op de oplossing en de toekomst (uit de groep laten komen),
- alle betrokkenen kunnen bijdragen aan de oplossing.

Stap 5: de groep naar ideeën vragen

- alle positieve voorstellen aanvaarden,
- concreet maken van de voorstellen.

¹ De school behoudt zich echter wel het recht voor om sancties op te leggen .

Stap 6: De verantwoordelijkheid overdragen

- de verantwoordelijkheid bij de betrokkenen leggen; zij alleen kunnen het probleem oplossen,
- duidelijkheid verschaffen over het vervolgtraject,
- bedanken en vertrouwen geven.

Stap 7: Evaluatie

- elke betrokkene vertelt afzonderlijk over zijn bijdrage,
- indien noodzakelijk kan de procedure herhaald worden.

Registratie

De ouder(s)/verzorger(s) van de gepeste leerlingen zullen op de hoogte gesteld worden van de situatie, de genomen stappen en de nog te ondernemen stappen.

Na de evaluatie zullen de ouder(s)/verzorger(s) weer op de hoogte gesteld worden.

Aan de hand van het No Blame format wordt zowel inhoud als proces geregistreerd. Dit verslag wordt gearchiveerd bij de anti-pestcoördinator. Een korte samenvatting hiervan wordt door de mentor in Magister geplaatst.

	Datum	Verslaglegging	Acties
<i>Stap 1: gesprek met slachtoffer</i>			
<i>Stap 2: gesprek met de groep</i>			
<i>Stap 3: Het probleem duidelijk maken</i>			
<i>Stap 4: De verantwoordelijkheid delen</i>			
<i>Stap 5: de groep naar ideeën vragen</i>			
<i>Stap 6: De verantwoordelijkheid overdragen</i>			
<i>Stap 7: Evaluatie</i>			

Bijlage V Extra informatie

Algemene zoekpagina's

- www.pesten.startkabel.nl
- www.pesten.startpagina.nl
- www.dekinderconsument.nl
- www.veiliginternetten.nl
- www.mijnkindonline.nl (voor ouders)

Pesten

- <https://www.schoolenveiligheid.nl/pesten-in-het-vo>

Website van School en Veiligheid met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en docenten.

- <https://wij-leren.nl/pesten-op-school.php>

Voor en door slachtoffers. Bob van der Meer, bedenker van de vijfsporenaanpak.

- www.nji.nl/antipestprogramma

Cyberpesten/veilig internetgebruik

- www.stopdigitaalpesten.nl

Campagne van Sire (Stichting Ideële Reclame)

- www.digibewust.nl

Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over veilig gebruik van internet

- <https://www.onderwijsconsument.nl>

PPSI is een expertisecentrum op het gebied van het voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Je kunt er ook terecht voor informatie over agressie, geweld, discriminatie en racisme.

- www.schoolenveiligheid.nl

Centrum voor school en veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.

- <https://www.kennisnet.nl/informatiebeveiliging-en-privacy>

Handreikingen en links voor ouders, leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren.

Discriminatie

- <https://discriminatie.nl/>

Heb jij of iemand uit je omgeving wel eens met discriminatie te maken? Meld het wél. Jouw ervaring telt. Wij luisteren naar jouw verhaal en helpen je.

- <https://www.bureauncdr.nl/waar-kan-ik-discriminatie-melden>

Discriminatie melden kan ook via de gratis app 'DiscriminatieMelder'. Via de app kun je aangeven om welke vorm van discriminatie het gaat. De melding komt binnen bij een regionaal antidiscriminatiebureau bij jou in de buurt. Informatie over deze app en hoe jij deze kunt downloaden naar jouw smartphone of tablet vind je op de website van RADAR.

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/discriminatie-en-racisme/vraag-en-antwoord>

Informatie van de Rijksoverheid voor mensen die te maken krijgen met discriminatie.

- <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/discriminatie-en-racisme>

Uitgebreide informatie van de Rijksoverheid over discriminatie en het tegengaan ervan.

- <https://radar.nl/>

RADAR bevordert gelijke behandeling en streeft naar een samenleving zonder discriminatie, die iedereen gelijke kansen biedt.

- <https://www.kis.nl/themas/discriminatie>

In Nederland wordt veel gedaan om discriminatie te voorkomen en te verminderen. Maar welke aanpak is effectief? En wat moet je juist niet doen bij het bestrijden van discriminatie op het gebied van etniciteit, huidskleur en religie?

- <https://www.slachtofferhulp.nl/>

Als je iets heftigs is overkomen, is de stap naar hulp soms moeilijk. Voor de een is de eerste stap praten over wat je is overkomen, voor de ander kan dat het doen van aangifte zijn. Wij zijn er graag voor je.

Ons Middelbaar Onderwijs

- www.omo.nl

Regeling ter voorkoming van seksuele intimidatie, agressie, geweld (waaronder pesten) en discriminatie.

Bijlage VI House of Students, afspraken en richtlijnen

Afspraken en richtlijnen MollerJuvenaat
versie 19082024.01

HOUSE OF STUDENTS

Algemene afspraken over hoe we met elkaar willen omgaan.

Op het MollerJuvenaat ben jij aan zet. We zorgen er met elkaar voor dat we op een goede manier kunnen leren, daarom:

- I. gaan we respectvol met elkaar en elkaars eigendommen om;
- II. komen we op tijd en goed voorbereid naar de les;
- III. laten we telefoons thuis of in de kluis;
- IV. gebruiken we laptops of tablets alleen op instructie van de docent voor les- en school gerelateerde doeleinden;
- V. blijven de leerlingen van leerjaren 1 en 2 tijdens pauzes of tussenuren op het schoolterrein;
- VI. nemen we geen fastfood en energiedrankjes mee naar school;
- VII. eten en drinken we niet in de lokalen maar alleen op aangewezen plaatsen en gooien we afval/rommel in de daarvoor bestemde bakken;
- VIII. zet je jouw fiets, brommer/scooter, fatbike, etc. in de daarvoor bestemde stalling en wordt er niet op het schoolplein gereden;
- IX. is de hele school en aansluitend terrein vrij van drugs, nicotine- en alcoholhoudende producten;
- X. laten we jassen, petten, helmen etc. in de garderobe of kluis en dragen we die niet in de school.